

Kis Zoltán

CSATLAKOZÁSUNK AZ EURÓPAI UNIÓHOZ - A MAGYAR MEZŐGAZDASÁG ÉS A JÁSzsÁG A LEHETŐSÉGEI

Az ezredforduló felé közeledve egyre reálisabbnak és kézzelfoghatóbbnak tűnik Magyarország csatlakozása a nyugat-európai integrációs szervezetekhez. Országunk fennállása történetében most először nyílik alkalom, hogy békésen, önálló döntésünk alapján csatlakozzunk egy olyan gazdasági - és katonai - stratégiai szövetséghez, amely a tagországok korrekt partneri együttműködésén alapul.

Régóta dédelgetett álom valósulhat meg ezzel, hiszen Magyarország lakosai az elmúlt 50 évben mindig a fejlettebb európai régióhoz kívántak tartozni, de a történelem viharai, az eltérő gazdasági és társadalmi fejlődés mindezideig ezt nem tették lehetővé. Államunk 1000 éves fennállása alatt folyamatosan Európa szerves része volt, de az idegen hatalmak által ránk kényszerített ideológia megakadályozta az évszázados kapcsolatok továbbápolását és szorosabbra fűzését. Ám európai eszmeiségünket, identitás tudatunkat szűk lehetőségeink közt is mindvégig megtartottuk, s most újra visszatérhetünk az európai államok közösségébe. Csatlakozásunk az Európai Unióhoz és az Észak-atlanti Katonai Szövetségéhez óriási jelentőségű és minden bizonnyal sorsfordító lépés lesz a magyarság történetében.

Az Európai Unió teljes jogú tagállamaként részévé válunk 16 fejlett európai állam együttműködésének a politika és a gazdaság terén is. Részesei leszünk ezzel egy, a szabad piaci tőke- és munka-erőáramláson alapuló gazdasági rendszernek, melyet a tisztességes gazdasági (piaci) versenyből eredő állandó fejlődés jellemez.

Nagyon jelentős, a mindennapjainkban is érezhető változást hoz majd életünkben a csatlakozás. Ezek közül mindenkinek a határok nyitottá válása jut eszébe, mellyel lehetővé teszik, hogy útlevél és határellenőrzés nélkül utazhassunk bárhová az Unión belül. Ugyancsak sokszor említett tény, hogy ezen tagállamok bármelyikében letelepülhetünk, munkát vállalhatunk, beruházhatunk vagy bármely jellegű gazdasági tevékenységet végezhetünk. Olyan hatalmas "ország" polgárai leszünk, melynek határai a tiszántúli megyéktől egészen a Csendes-óceánig terjednek.

Feltehetőleg a magyar társadalom túlnyomó többsége továbbra is jelenlegi lakhelyén kíván majd ekkor is élni, ezért közösen kell kialakítanunk Magyarországon, és szűkebb

lakóhelyünkön a Jászságban azokat a feltételeket, amelyek megfelelnek egy óriási rendszerben a kényelmes, nyugodt és kiegyensúlyozott életvitel biztosítására.

Különösen fontos, hogy a csatlakozás időpontjáig mindenki felkészüljön a változásokra, ismerje meg lehetőségeit, de tisztában legyen az esetleges kedvezőtlen hatások következményeivel is. Bizonyára sokan feltették már magukban azt a kérdést, hogy mire számíthatunk az Európai Unió polgáraiként, hogyan fogunk élni az Európai Közösségben? Hogyan változnak a főként vidéken élők, a mezőgazdasági termelésben dolgozók mindennapjai? Mit kell saját magunknak tennünk a csatlakozásig az elkövetkező esztendőkből ahhoz, hogy megfelelően készek legyünk a társulásra?

Ezen kérdések megválaszolásához igyekszem némi segítséget nyújtani.

Magyarország és az integráció

Korunkban az integrációs folyamatok meghatározó szerepet játszanak az országok és az emberek sorsában az egész világon, így Európában is. A világot és a világpiacot integrációs rendszerek, gazdasági- és katonai együttműködések, szövetségek hálózák be, amelyek nemcsak kontinensünkön, de Észak- és Dél-Amerikában, valamint a Távols-Keleten is meghatározóak. Ma már integrált piaci rendszerek között folyik a nemzetközi árutermelés, a különböző ásványkincsek kitermelése, feldolgozása és a világkereskedelem egyaránt. A magyar gazdaság és társadalom jövője szempontjából is létkérdés, hogy felzárkózzon a modern Európához és továbbra is aktívan vegye ki részét a nemzetközi munkamegosztásból.

Ezen rendszerbe való belépésünk érdekében Magyarország az Európai Közösséggel 1991 decemberében Társulási Megállapodást írt alá azzal a szándékkal, hogy felkészüljön a csatlakozásra. Ennek elvi lehetőségét az Európai Tanács 1993 júniusi csúcsértekezletén Koppenhágában elfogadott nyilatkozata teremtette meg, ahol felsorolják azokat a Közép- és Kelet-európai társult országokat melyek bizonyos idő elteltével, az Európai Unió teljes jogú tagjaivá válhatnak. A tagság elnyerése azonban nemcsak a jelentkezők szándéknyilatkozatától függ, hanem bizonyos feltételek teljesítésétől is.

Az Unió tíz közép-európai országgal írt alá társulási megállapodást. Ezek a következők: Lengyelország, Cseh Köztársaság, Szlovák Köztársaság, Magyarország, Románia, Bulgária, Szlovénia, Litvánia, Lettország és Észtország. Várható további országok csatlakozása is.

Az Európai Unió közép-európai országokkal történő bővítése közel egyharmadával fogja megnövelni az Unió területét és lakosságát. (A területet 33 %-kal a lakosságot 29 %-kal.)

Ez Európa Tanács 1996 júniusi firenzei konklúzióiban megerősítette, hogy a közép-európai társult országokat Ciprussal és Máltával együtt, a Kormányközi Konferenciát követő hat hónapon belül meghívják.

Magyarország 1994 áprilisában nyújtotta be csatlakozási kérelmét. Az Európai Unió Miniszteri Tanácsa ezt tudomásul vette, és az 1995-ös madridi csúcs után megbízta a Bizottságot a csatlakozással kapcsolatos szakvélemények kidolgozásával.

A vélemény elkészítését alapozta meg a Bizottság által 1996 áprilisában összeállított kérdőív, melyet a csatlakozni vágyó országoknak kellett kitölteni. Ez alapján reális kép alakulhatott ki az egyes országok nemzetgazdaságának állapotáról s arról, hogy hol tartanak a csatlakozási felkészülésben. A kormány 1996 júliusában küldte meg a kérdőívre adandó válaszait.

A bizottság 1997. július 16-án hozta nyilvánosságra - többek közt - a hazánkról készített ország véleményét. A csatlakozási tárgyalások megkezdéséről szóló végleges döntést várhatóan az 1997. évi decemberi luxemburgi csúcsértekezleten hozzák meg. Nagy valószínűséggel megjósolható, hogy a csatlakozásra valamikor 2002 és 2005 között kerül sor.

Az Európai Unió ötvenes évek közepén történt megalakítása óta folyamatos fejlődésen ment keresztül. Ennek megfelelően az integrációba tömörült önálló országok fokozatosan közelítették egymáshoz jogrendjeiket, gazdasági szabályozóikat.

A vámok lebontásával, az egységes támogatási rendszer bevezetésével, a tőke- és munkaerő szabad áramlásának megteremtésével az elmúlt évtizedekben folyamatosan csiszolták az együttműködés kereteit. Az ezen időszak alatt létrejött együttműködési alapidokumentumokat nevezik összefoglalóan a "közösségi vívmányoknak" (acquis communautaire).

Az Európai Unió teljes jogú tagságának alapvető feltétele, hogy az új tagországoknak egészében át kell venniük az integrációs fejlődés eddigi eredményeit, a közösségi vívmányokat. Ez az Európai Unió teljes joganyagát, valamint a megvalósításhoz és a működtetéshez szükséges intézményrendszert. Ahhoz, hogy egy ország teljes jogú taggá válhasson, ezen szabályzókat be kell illesztenie jogrendszerébe s meg kell teremtenie az Európai Unió szabályaival harmonizáló jogi- és gazdasági környezetet.

A tagországok és a belépésre várók kölcsönös érdeke egy ún. átmeneti időszak beiktatása, amit nyugodtan nevezhetünk a csatlakozásra történő felkészülés éveinek. Ennek az útnak első állomása volt a Társulási Megállapodás megkötése, ami után megkezdtük a magyar jogszabályok harmonizálását. A rendszerváltás előtt állami tulajdonú, nagyüzemi birtokstruktúra és áttekinthetetlen szubvenciók rendszer jellemezte a magyar mezőgazdaságot. A kilencvenes évek elején megkezdődött az új tulajdonosi szerkezet kialakítása, a piaci viszonyok kiépítése.

A csatlakozás várható hatásai

Az Európai Unióhoz való csatlakozás nagy kihívást jelent a magyar gazdaság egésze, ezen belül pedig különösen az agrárágazat számára. Az elmúlt évek nagyarányú átalakításainak köszönhetően hazánk mezőgazdasága és élelmiszeripara összességében - várhatóan - meg fogja állni a helyét az Európai Unión belül. Ha a várható következményeket számbavesszük, úgy a csatlakozás kedvező hatásai meghaladják a hátrányokat. A magyar gazdaság bekerül majd egy mintegy 450-500 millió főt számláló egységes belső piacra, amely jelentős vásárlóerővel és hatalmas kereslettel rendelkezik.

A külső versenytársaktól - a magyar belépést követő időszakban is - meglehetősen magas védőfal fogja védeni az Európai Unió termelőit. Ettől függetlenül javulhatnak a magyar termelők harmadik országbeli beszállításának lehetőségei. Az Európai Unió keretein belül mezőgazdasági termelést folytató országgént ugyanis a magyar termékekre is vonatkoznak majd mindazon megállapodások, melyeket a Közösség más, harmadik országgal vagy integrációs szervezettel kötött. Valószínűleg kedvezőbbek lesznek a távol-keleti országokba (Japán, Kína, Korea, Indonézia stb.), vagy az Észak-amerikai Kereskedelmi Szövetségbe (Kanada, USA, Mexikó) történő beszállítási lehetőségeink. Nem szabad elfelejteni, hogy ezen országok a világ legnagyobb piacait jelentik, ahová az Unió jelenlegi tagjai már most jelentős mértékben exportálnak különböző mezőgazdasági termékeket és élelmiszeripari cikkeket.

Ahhoz, hogy a magyar gazdaság versenyképes legyen, folyamatos fejlesztésre van szükség a termelésben. Ez a mezőgazdaságban a jóminőségű vetőmagot, a hatékony növény- és talajvédelmet, a korszerű tárolást és szállítást jelenti. Nagyon fontos, hogy a csatlakozással megnyílik a lehetőség a fejlett technika átvételére. Nem lebecsülendő az a segítség, amelyet az Európai Unió kutatás-fejlesztési programjaiba történő bekapcsolódásunk esetén nyílik meg a

magyar agrárium számára. A folyamatos fejlesztés anyagi háttere biztosabbá és folyamatosabbá válik.

Nem szabad elfelejteni, hogy az egységes európai piacra kerüléssel azonban a tőke, a munkaerő és a termékek forgalmának útjában álló korlátok mindkét irányba leomlanak. Meg kell tehát barátkozni azzal a gondolattal is, hogy nemcsak a magyar állampolgárok számára biztosítja az Unió a szabad letelepedést és a munkaerő-áramlást, de ugyanezen jogok megilletik a bármely tagállamban élőket is a kölcsönösség elvének megfelelően.

A tőke, a beruházások nyilván oda áramlanak, ahol a leginkább biztosítottak a megtérülés lehetőségei. E tekintetben verseny lesz az egyes régiók között. Egyértelmű, hogy minden ország érdeke a munkaerő kapacitásainak lehető legnagyobb mértékű kihasználása és lekötése, mentesítve ezzel az államot a rászorulóknak járadékos szociális ellátásától.

A magyar mezőgazdaság átalakítása

Az elmúlt három esztendőben, a jelenlegi kormányzat működése alatt folyamatosan átalakítottuk át mezőgazdasági termelői támogatási rendszerünket. Ezt azért kellett megtennünk, hogy az a vonatkozó európai uniós szabályzóknak megfeleljünk. Emellett a kormány nagy hangsúlyt helyezett arra, hogy javítsa a rendelkezésre álló források felhasználásának hatékonyságát is. Biztosítani igyekezett, hogy az agrárgazdaság céljait szolgáló támogatási források minden eddiginél összehangoltabban kerüljenek felhasználásra.

Az új támogatási szabályzók megalkotásánál a versenyképesség és a hatékonyság növelése fogalmazódott meg célként. Különös hangsúlyt kaptak az újonnan induló vállalkozások és beruházások támogatásai közül mindazok, amelyek a fejlett piaci viszonyok között is versenyképes termékek előállítását segítik elő.

Az elmúlt évek elmaradt fejlesztéseinek és beruházásainak pótlására különös gondot fordítottunk. A szektorsemlegesség jegyében a versenyképes családi- és társas gazdálkodás elősegítése érdekében támogattuk a fejlett technológiák és az ahhoz szükséges gépek vásárlását, valamint az ezekhez kapcsolódó beruházásokat.

Az állattenyésztési ágazatban alapvetőnek tartottuk az állományok stabilizálását, és a meglévő takarmánybázisra, valamint a piaci lehetőségekre alapozott növekedés beindítását. Ugyancsak a versenyképesség növelését szolgálta, hogy a jóminőségű törzsszállatállomány beszerzését és fejlesztését, valamint a génbankállomány megőrzését is beépítettük támogatási rendszerünkbe.

Új ültetvények telepítésének támogatásával segítettük a magas terméshozamú, a károkozók pusztításának jobban ellenálló fajok meghonosítását.

A termelői támogatási rendszer új szabályainak kialakítása során alapvetőnek tekintettük a költségkímélő technológiák bevezetésének támogatását. A költségek csökkentése a versenyképes agrárágazat alapvető feltétele, ezért az elmúlt évekhez hasonlóan a kormányzat a jövőben is támogatni kívánja a hasonló fejlesztéseket.

A hazai termékek kedvezőbb külpiaci értékesítését - a megfelelő minőség garantálása mellett - a piacok felkutatása, illetve ezen piacok magyar termékekkel való megismertetése biztosíthatja. Ezért is támogatja kiemelten minisztériumunk a mezőgazdasághoz kapcsolódó marketing tevékenységet. A piaci zavarok elhárítása érdekében intervenciók alapját hoztuk létre, mellyel igyekeztünk áthidalni a pillanatnyi túltermelésből vagy hiányból fakadó átmeneti nehézségeket.

A mezőgazdasági termékek piacra juttatásának egyik fontos eszköze volt az elmúlt években a külpiaci értékesítéshez igénybe vehető exporttámogatás. Régóta tudjuk, hogy ezen forma nem felel meg a hatályos uniós támogatási szabályozóknak, valamint a nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeinek. Ebből következően már az 1997. évi, de különösen az 1998-ra szóló támogatási rendszer irányelveit módosítottuk, melynek segítségével az Európai Unió elvárásainak és a szerződési kötelezettségeinek megfelelő támogatási rendszert alakíthatunk ki.

Az új, immár közvetlenül a mezőgazdasági termelők által igénybe vehető termelői támogatás harmonizál az Európai Unió szabályaival. A termelő a támogatás felhasználásával csökkenteni tudja az előállítás költségeit, ezáltal csökken a mezőgazdasági termék ára is, így az versenyképesebbé válik a piacon. Mindezen árcsökkenések hatásai érezhetőek lesznek az élelmiszeriparban feldolgozott végtermékek áraiban is, ami tovább növeli a magyar áruk versenyképességét a bel- és külpiacokon egyaránt.

Kiemelt feladatként fogalmazódik meg az elkövetkezendő esztendőkre is, hogy a mezőgazdasági ágazatban dolgozók jövedelme emelkedjen, lehetőség szerint érje el a más gazdasági szférákban dolgozókéét. Ennek elősegítése érdekében el kell ismertetni a mezőgazdasági termékek árában előállításuk valós értékét, ezért az EU országok gyakorlatához hasonlóan az évről-évre megállapított támogatási rendszer segítségével biztosítani kívánjuk a mezőgazdasági termelés jövedelemszerző képességének növelését.

Az agrártámogatási rendszer jövőre vonatkozó átalakításának meghatározó szempontjai lesznek továbbra is a költségek csökkentését, a minőség javítását és a belső piac

stabilitását szolgáló ösztönzők. Az eddigiekhez hasonlóan különös figyelmet kíván fordítani a kormányzat a versenyképesség javítását szolgáló beruházások és korszerűsítések ösztönzésére. Támogatni kívánjuk a termelés tartós forgóeszköz ellátottságának javítását, a piacorientált termelést szolgáló integráció körének bővítését.

Továbbra is ösztönözni kívánjuk a különböző mezőgazdasági társulások, beszerző- és értékesítő szövetkezesek alakítását, a már működő társulások tevékenységének erősítését. Célunk a kezdő agrárvállalkozások beindításának és működésének támogatása is.

Kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a mezőgazdaság tőkeellátottságának javítását. Ennek megvalósítását szolgálja a kedvezményes tőkepótló hitelkonstrukció meghirdetése, a bevezetendő jelentős kamattámogatás és készfizető kezesség vállalás.

Az Európai Unió szabályaival harmonizáló, stabil, hosszútávra szóló agrártámogatási rendszer kialakítása nemzetgazdasági érdek. Ennek segítségével ösztönözhető a versenyképes agrárium szerkezetének kialakulása. Nagyon fontos, hogy a csatlakozás időpontjáig a Brüsszelben meghatározásra kerülő közös agrárpolitika (CAP) irányelveinek megfelelően alakuljon át a magyar mezőgazdaság szerkezete, mert ennek hiányában a Közösség tagjaiként sem részesülhetünk a támogatási alapokból, s korszerűtlen mezőgazdasági rendszerünk támogatás híján konzerválódik, ezért a fejlett piaci viszonyok közt versenyképtelenné válhat.

A magyar agrárgazdaság érdeke a mielőbbi, lehetőleg teljes körű csatlakozás. Ha megfelelő a felkészültségünk, a piacra jutásból és a támogatásokból származó előnyök meghaladják az esetleges hátrányokat. Véleményem szerint a magyar agrárgazdaságnak az Európai Unión belül jobbak a felzárkózási, fejlődési esélyei mint az Unión kívül. A jelenlegi hazai termelés az Európai Unió agrártermelésének kevesebb mint két százalékát teszi ki, részesedésünk az Európai Unió harmadik országból származó importjának egy százaléka.

Vidék- és régiófejlesztés

Az Európai Unió fejlesztési politikája rendkívül magas szintű, ezért várhatóan nagyban segíteni fogja a magyarországi vidékfejlesztést is. A településfejlesztés az Unión belül szorosan kötődik a mezőgazdaság fejlesztéséhez. A Közösség ezirányú politikáját nem egy-egy település, beruházás, fejlesztés kiemelt támogatása jellemzi, hanem sokkal inkább a települési szövetségek, ill. a kistérségi együttműködés segítése.

Megnyugtató, hogy már jelenleg is kedvezőbb helyzetben vannak Magyarország azon körzetei, ahol a települések közti együttműködés szervezeti formái, keretei kialakultak.

A kistérségi társulások, az önkormányzati szövetségek nagyobb eséllyel juthatnak komolyabb beruházási, fejlesztési forrásokhoz az Unió különböző alapjaiból, mintha külön-külön próbálnának érvényesülni. Nagyon fontos, hogy nem egymás rovására fejlődhetnek a különböző települések, hanem egymást segítve, a folyamatos együttműködés megteremtésével.

Ebben a tekintetben a Jászság települései kedvező helyzetben vannak, hiszen a 18 települést tömörítő Jászsági Önkormányzatok Szövetsége megfelelő keretet teremt a sikeres pályázatok kidolgozásához. A települések együttműködése a régió fejlődésének záloga.

A szövetség 1991-es megalakulása óta végzett közös munka biztosíthatja a harmonikus együttműködést, de a tagok kapcsolatát a jelenleginél is szorosabbra kell fűzni. Folyamatosan bizonyítanunk kell a Jászság fejlesztetőségét és fejlődését, vagyis azt, hogy érdemes térségünkbe beruházni. Mindezek érdekében össze kell hangolni a települések igazgatási-, helyi adózási rendszerét, az oktatás és az egészségügyi ellátás szerkezetét, de főként a közép- és hosszú távú fejlesztéseket.

Az Európai Unió térségfejlesztésének vezérlőelve, hogy a különböző régiókban meg kell teremteni azon lehetőségeket (csatorna, úthálózat, telefon, ipari beruházások, kulturális oktatási fejlesztések, stb.), amelyek biztosítják a vidékmegetartó erejét és a lakosságnak olyan feltételeket biztosítunk, melyekkel a nagyvárosi lakosság is rendelkezik.

Nem árt tehát újra leszögezni, hogy a felzárkózást segítő alapok és támogatások eléréséhez az együttműködésen keresztül vezet az út.

Lehetőségek, esélyek és kihívások

A feltételek kialakítása közös felelősségünk, mellyel az idecsalogatott tőke munkahelyeket, jobb megélhetést biztosíthat, de ehhez az kell, hogy bizonyítani tudjuk a Jászságban érdemesebb elkezdni egy beruházást mint az Unió területén másutt.

Már most jól megfigyelhető, hogy az ország gazdasági- és kereskedelmi központjának számító főváros telítődik, és az új beruházások a nagyvárosi agglomeráció vonzáskörzetében valósulnak meg. Budapest relatív közelsége kiváló lehetőséget biztosít a Jászság számára a nagyvárosból kitelepülő ipar beruházásaihoz, de az új vállalkozások, üzemek létesítésének elengedhetetlen feltétele az infrastruktúra és azon belül is az olcsó szállítást biztosító közlekedés fejlesztése.

Ahogy a magyar termékek akadálytalanul megjelenhetnek majd a különböző nyugat-európai élelmiszer-kereskedelmi áruházláncokban, ugyanúgy a feltűnnek majd a korszerű nyugati termékek a mi boltjainkban. Különösen fontos lesz, hogy vásárláskor a magyar vevő tudatában legyen annak, hogy a magyar áru előnyben részesítésével annak előállítóját és a magyar dolgozót is támogatja. Meg kell tanulnunk a mindennapi élethez szükséges árucikkek tudatosan beszerezését. Fokozottan figyelmet kell fordítani a belföldi piac megtartására. Minden eszközzel törekedni kell a hazai termékek szerepének és súlyának megőrzésére, a magyar élelmiszer-kereskedelmet tendenciájában uraló multinacionális értékesítési láncokba történő integrálódására.

A magyar élelmiszergazdaság versenyképességét tekintve az átmenet minden nehézsége ellenére megállja és a jövőben is megállhatja a helyét a nemzetközi mezőnyben.

Egyes termékek termelése ma is az európai átlagszínvonal közelében helyezkedik el, kiváló egyedi sajátosságokkal rendelkezik és esetenként a rövidebb szállítási távolság is előnyt jelenthet. Óriási fejlesztések történtek a magyar élelmiszeriparban, de további beruházásokra van szükség. A korszerű termelés, tárolás és szállítás összhangja a megfelelő értékesítés kulcsa lehet. Ezért volt fontos a gazdák összefogásából megépült jászberényi hűtőház üzembeállítása, majd az 1997-ben Jászladányban átadott hagymatároló és osztályozó rendszer létesítésére is. Mindkét beruházás a felzárkózás érdekében létrehozott brüsszeli pénzügyi alap, a Phare támogatásával valósult meg. A terményeket frissen tartó, korszerű, és gyors tárolás a minőségi értékesítés előfeltétele. Ehhez hasonló beruházások szükségesek ahhoz, hogy a jászági mezőgazdaság versenyképes legyen az Unión belül is, lehetőséget adva az optimális, fizetőképes kereslet jelentkezésekor történő értékesítésre.

Sajátosan jó adottságú a magyar termőföld kiváló minősége. Éghajlati és domborzati viszonyaink az ország viszonylag kis területe ellenére is lehetővé teszik az agrártermékek széles körének jó minőségben történő ellátását. Az élelmiszeripar versenyképessége szempontjából a privatizáció, a külföldi tőke magas aránya, a nagyarányú beruházások előnyösek voltak. A magyar termékek minősége, kiszerezése, megjelenése sokat javult, de számos esetben még nem éri el az Európai Unióban elvárt szintet. Sokat kell még tenni mezőgazdasági termékeink marketingjének kialakításáért. Ehhez nyújthat segítséget a Földművelésügyi Minisztérium által alapított Magyar Közösségi Agrármarketing Centrum (AMC) Közhasznú Társaság.

Az azonos régióból származó termékek kedvezőbb forgalmazását segítheti elő az egységes minőségre és származásra utaló jelzés. Külön gondot kell fordítani arra, hogy a

“jászsági” jelzéssel ellátott termékeink minél nagyobb számban, egységes csomagolási jelzéssel, kiváló minőségben jussanak el a fogyasztóhoz. A bevezetett, állandó minőséget jelző márkajel folyamatos és biztos értékesítést is jelenthet.

Versenyképességünk szempontjából a pénzügyi és piaci infrastruktúra kiépítésében a legnagyobb a lemaradás. Ennek ledolgozása annál is inkább fontos, mert a föld- és munkaerő árában lévő előnyeink a jövőben várhatóan csökkennek. Meg kell teremteni a beruházásokhoz szükséges anyagi háttérrel. Mind a pénzügyi háttér, mind az infrastruktúra fejlesztése elképzelhetetlen a termelők, a termelésben résztvevők összefogása, az ügy érdekében kötött szövetségük nélkül. A felzárkózás csak hosszú és kitartó közös erőfeszítéssel lehetséges.

A csatlakozás eltérő hatást gyakorol a főbb mezőgazdasági termékeinkre. Gabonaféléknél várható, hogy kedvező lesz a csatlakozás, de mindenképpen növelni kell a versenyképességet. A növényolajiparban az Európai Unió nem önellátó, s ez könnyíti a hazai termelés helyzetét. A sertés- és a baromfi ágazatnál növelni szükséges a hatékonyságot, a termelésben, a takarmány ellátástól a termelési vertikum kialakításáig, minden téren. A szarvasmarha ágazatban, mely az Európai Unió leginkább támogatott, de legszigorúbban szabályozott ágazata, az elmúlt időszakban csökkenés volt tapasztalható. Árelőnyünk e termékénél jelenleg a legnagyobb.

Régióink lehetőségei

Közismert, hogy a káros környezeti ártalmak hatására egyre inkább tért hódít a munkaigényes biogazdálkodás. A jászsági mezőgazdasági termelők mindig híresek voltak szorgalmukról. Ezen a területen ezért különleges lehetőség nyílik a vegyszerektől mentes növényi termelés szigorú feltételeinek kialakítására. Az ilyen módon előállított termékek iránti kereslet egyre inkább emelkedik, de a fejlett növényvédelmi védekezést a kézi munka erejével kell pótolni. A minőségi termék érdekében tett erőfeszítések tükröződnek ezen mezőgazdasági termékek áraiban is. Kedvező adottság a biogazdálkodás megszervezéséhez a meglévő tanyavilágunk, ahol a forgalmas közutaktól távol biztosíthatók az előírt feltételek. Ezen termelési ág jónéhány család megélhetését szolgálhatja hosszú távon is.

Szorosan kapcsolódik a biogazdálkodás köréhez az agrárkörnyezet védelmének kérdése is. Sajnálatos tényként ismert, hogy a nyugat-európai nagyüzemű mezőgazdasági termelés a felhasznált növényvédelmi és talajjavító szerek mennyiségének következményeként

óriási károkat okozott a környezetben. A minőségi termőföld szikesedése és kiszáradása, az ivóvízháztartás nitrátosodása egyaránt megfigyelhető egy-egy régióban.

A kiváló jászsági termőföld olyan kincsünk, melyet őrizni és védeni kell. A felelősségteljes gazdálkodás mindannyiunk közös ügye, ezért segíteni kell az ellenőrzést végző állami szervek és hatóságok ezirányú munkáját. Az egészséges, tiszta, ártalmatlan anyagoktól mentes agrárkörnyezet olcsóbb előállítási és kedvezőbb értékesítési lehetőséget biztosít.

Ezen környezet lehetőséget ad a Nyugat-Európában ma egyre divatosabbá váló falusi turizmus fejlődésére. E területen óriásiak a Jászság lehetőségei. Eltérő hagyományaink, kulturális intézményeink és szokásaink ápolásával különleges légkört és tájegységet ismerhetnek meg az idelátogató turisták. Az itt folytatott paraszti gazdálkodás élő néphagyományainkkal vonzó célpontok lehetnek.

Különleges eseményként társulhatnak ehhez a településenként megrendezett kulturális fesztiválok, búcsúk és bálók. Folytatni kell a Vigadalmi Napok, a Nemzetközi Méhészeti Találkozó és Vásár és a Csángó Fesztivál immár hagyományos rendezvényeit. A kulturális rendezvények, a kiváló minőségű vendéglátás megfelelő nemzetközi reklámmal vonzza a pihenni vágyókat. Az idelátogatók számára a falusi élettel együttjáró mindennapi tevékenységek különlegességnek számítanak, olyannak, hogy megismerésükért anyagiakat is hajlandók áldozni az idelátogatók. Saját lakókörnyezetünk és kulturális értékeink bemutatásával jelentős bevételhez juthatnak a Jászságban lakók és a terület önkormányzatai egyaránt.

Ahhoz, hogy Magyarország kedvező helyzetből indulva legyen tagja az Európai Uniónak, még számos feladatot kell elvégezni a csatlakozás időpontjáig hátralévő esztendőkből. Szerencsére bizton állíthatom, hogy a magyar mezőgazdaságban benne rejlik a fejlődés esélye.

Külön öröm számomra, hogy a Jászságban tapasztalható összefogás országosan is példa értékű lehet az integrációra való felkészülésben. Ahhoz azonban, hogy nyugodtan várhassuk az elkövetkezendő évek változásait mind az országban, mind a helyi közéletben összefogásra van szükség a polgárok, a civil szervezetek és a felelős politikusok között egyaránt. Céljaink megvalósulhatnak, Magyarország az Unión belül is sikeres ország lesz.